

О‘ЗBEKISTONDA INFLYATSIYA YUZAGA KELISHINING SABABLARI VA UNI TADQIQ ETISHNING IQTISODIY-STATISTIK USULLARI.

Buxoro Innovatsiyalar Universiteti
Iqtisodiyot(tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)yo‘nalishi
1-kurs magistranti
Hakimov Ozodbek
Tel: +998330456565
Email: nuriddinovdavlatbek7266@gmail.com

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada O‘zbekiston iqtisodiyotida inflyatsiya jarayonlarining yuzaga kelish sabablari va ularni o‘rganishda qo‘llaniladigan iqtisodiy-statistik usullar tahlil qilinadi. Inflyatsiyaning asosiy omillari sifatida pul massasining o‘sishi, ishlab chiqarish xarajatlarining ortishi, importga bog‘liqlik, valyuta kursi tebranishlari hamda tashqi iqtisodiy omillar ko‘rib chiqiladi. Shuningdek, inflyatsiyani tahlil qilishda indekslar tizimi, dinamik qatorlar, korrelyatsiya va regressiya tahlili, trend modellarining amaliy ahamiyati yoritiladi. Tadqiqot natijalari inflyatsiya jarayonlarini chuqurroq anglash va makroiqtisodiy barqarorlikni ta‘minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Kalit so‘zlar: Inflyatsiya, narxlar darajasi, pul-kredit siyosati, iste‘mol narxlari indeksi, iqtisodiy-statistik tahlil, regressiya modeli, makroiqtisodiy barqarorlik.

ПРИЧИНЫ ВОЗНИКНОВЕНИЯ ИНФЛЯЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ И ЭКОНОМИЧЕСКИЕ И СТАТИСТИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ ЕЕ ИССЛЕДОВАНИЯ.

Бухарский инновационный университет
Экономика (по секторам и областям)
Студент 1-го курса магистратуры

Хакимов Озодбек

Тел: +998330456565

Электронная почта: nuriddinovdavlatbek7266@gmail.com

АННОТАЦИЯ

В данной статье анализируются причины инфляционных процессов в экономике Узбекистана и экономические и статистические методы, используемые для их изучения. В качестве основных факторов инфляции рассматриваются рост денежной массы, увеличение производственных издержек, зависимость от импорта, колебания обменного курса и внешние экономические факторы. Также подчеркивается практическая значимость индексной системы, динамических рядов, корреляционного и регрессионного анализа, а также трендовых моделей в анализе инфляции. Результаты исследования имеют большое значение для более глубокого понимания инфляционных процессов и обеспечения макроэкономической стабильности.

Ключевые слова: Инфляция, уровень цен, денежно-кредитная политика, индекс потребительских цен, экономико-статистический анализ, регрессионная модель, макроэкономическая стабильность.

**REASONS FOR THE APPEARANCE OF INFLATION IN
UZBEKISTAN AND ECONOMIC AND STATISTICAL METHODS OF ITS
RESEARCH.**

Bukhara Innovation University
Economics (by sectors and areas)
1st year master's student

Hakimov Ozodbek
Tel: +998330456565

Email: nuriddinovdavlatbek7266@gmail.com

ANNOTATION

This article analyzes the causes of inflation processes in the economy of Uzbekistan and the economic and statistical methods used to study them. The main

factors of inflation are considered to be the growth of the money supply, the increase in production costs, dependence on imports, exchange rate fluctuations, and external economic factors. It also highlights the practical importance of the index system, dynamic series, correlation and regression analysis, and trend models in the analysis of inflation. The results of the study are of great importance for a deeper understanding of inflation processes and ensuring macroeconomic stability.

Keywords: Inflation, price level, monetary policy, consumer price index, economic and statistical analysis, regression model, macroeconomic stability.

KIRISH

“Iflyatsiya” tushunchasi iqtisodiy adabiyotlarda keng qo‘llanilib, u muayyan iqtisodiy jarayonlarning muhim ko‘rsatkichlaridan biri hisoblanadi. Inflyatsiya mohiyati, uning namoyon bo‘lish shakllari va unga ta’sir etuvchi omillar iqtisodchilar tomonidan turlicha talqin qilinadi.

Iqtisodiy nazariyada inflyatsiya, avvalo, umumiy narxlar darajasining o‘shishi sifatida izohlanadi. Shu bilan birga, u muomaladagi pul massasining ortiqcha ko‘payishi natijasida pulning qadsizlanishi va uning xarid qobiliyatining pasayishi bilan ham tavsiflanadi. Ayrim yondashuvlarga ko‘ra esa inflyatsiya faqat pul muomalasi bilan bog‘liq hodisa bo‘lib qolmay, real sektor jarayonlari bilan ham uzviy aloqada bo‘ladi. Bunda narxlarning oshishi bilan bir qatorda tovarlar tanqisligi hamda mahsulot va xizmatlar sifatining pasayishi ham kuzatiladi.[1]

Ushbu ta’riflardan kelib chiqib aytish mumkinki, inflyatsiya bir tomondan tovarlar va xizmatlar narxlarining umumiy oshishi, ikkinchi tomondan esa muomaladagi pul hajmining haddan tashqari ko‘payishi oqibatida pul qiymatining pasayishi bilan xarakterlanadigan murakkab iqtisodiy hodisadir. Inflyatsiya jarayonlari iqtisodiyotdagi barcha subyektlarga ta’sir ko‘rsatadi, chunki ular yagona xo‘jalik tizimi doirasida faoliyat yuritadi.

Inflyatsiyani yuzaga keltiruvchi omillarni shartli ravishda ichki va tashqi guruhlariga ajratish mumkin. Ichki omillarga ishlab chiqarish hajmining qisqarishi, davlat byudjeti taqchilligi, ishlab chiqarish xarajatlarining ortishi, ijtimoiy

xarajatlarning ko‘payishi, shuningdek, pul massasi va soliq yukining asossiz oshishi kiradi.

Tashqi omillar esa asosan tashqi savdo va to‘lov balansining salbiy holati, eksport va import qilinadigan tovarlar narxlarining o‘zgarishi, valyuta kursidagi tebranishlar hamda global iqtisodiy inqirozlar bilan bog‘liqdir. Ayniqsa, o‘tish davridagi iqtisodiyotga ega mamlakatlar inflyatsiya bosimiga ko‘proq duch keladi.[2]

Milliy valyutaning xorijiy valyutalarga nisbatan qadrsizlanishi ichki bozorda inflyatsiya darajasining oshishiga sabab bo‘ladi. Shu nuqtai nazardan, mazkur maqolada O‘zbekistonda 2024-yilda valyuta kursi o‘zgarishlarining inflyatsiya darajasiga ta’siri tahlil qilinadi.

Inflyatsiya va valyuta kursi o‘rtasida o‘zaro bog‘liqlik mavjud. Bir tomondan, mamlakatlar o‘rtasidagi inflyatsiya darajalari farqini hisobga olish orqali real valyuta kursini aniqlash va uning kelgusidagi dinamikasini prognoz qilish mumkin. Ikkinchi tomondan esa, milliy valyutaning asosiy xorijiy valyutalarga nisbatan qadrsizlanishi inflyatsiya jarayonlarining kuchayishiga olib keladi. Valyuta kursi o‘zgarishining iste’mol narxlariga ta’siri iqtisodiy adabiyotlarda “o‘tish effekti” (exchange rate pass-through) deb yuritiladi va u inflyatsiya shakllanishida muhim rol o‘ynaydi.

Mazkur mexanizmga ko‘ra, milliy valyutaning qadrsizlanishi natijasida import qilinadigan tovarlar narxi milliy valyutada oshadi. Bundan tashqari, import xom ashyo va materiallardan foydalanilgan holda ishlab chiqariladigan mahalliy mahsulotlar tannarxining ko‘tarilishi ham inflyatsiya bosimini kuchaytiradi.[3]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Xorijiy iqtisodiy adabiyotlarda valyuta kurslarining tebranishi hamda ularning inflyatsiya jarayonlariga ta’siri masalalari J. Keyns, T. Svann, J. Fleming, M. Fridman, A. Marshall, A. Lerner, R. Dornbush, J. Frankel, M. Teylor va boshqa olimlarning ilmiy tadqiqotlarida keng yoritilgan. Ushbu ishlarda valyuta kursi va narxlar dinamikasi o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlik turli nazariy yondashuvlar asosida tahlil qilingan.

Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi mamlakatlari iqtisodchilari orasida A. Bojehkova, S. Borisov, L. Krasavina, S. Moiseyev, A. Movsesyan, P. Trunin va O. Lavrushinlar davlat pul-kredit siyosatini ishlab chiqish, amalga oshirish va tartibga solish masalalarini chuqur o'rganishgan. Shuningdek, bir qator mahalliy va mintaqaviy iqtisodchilar — Sh. Abdullaeva, A. Bekmurodov, T. Boboqulov, F. Mullajanov, M. Nurmuratov, O. Namozov, Z. Berdinazarov, E. Xoshimov va N. Xaydarovlar valyuta munosabatlarini tartibga solish mexanizmlarini takomillashtirish, milliy valyuta kursi barqarorligini ta'minlash hamda uning erkin konvertatsiyasini joriy etish masalalariga bag'ishlangan nazariy va amaliy tadqiqotlar olib borganlar. Ularning ilmiy ishlarida pul-kredit siyosatining makroiqtisodiy barqarorlikka ta'siri, shuningdek, valyuta kursi bilan pul ko'rsatkichlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik keng tahlil qilingan.

Rivojlangan mamlakatlarda olib borilgan tadqiqotlar natijalari shuni ko'rsatadiki, yuqori darajadagi makroiqtisodiy barqarorlik sharoitida valyuta kursining inflyatsiyaga o'tish effekti vaqt o'tishi bilan pasayib boradi. Shu bilan birga, mazkur o'tish effekti rivojlanayotgan va o'tish davridagi bozor iqtisodiyotiga ega mamlakatlarda rivojlangan davlatlarga nisbatan kuchliroq namoyon bo'ladi.

So'nggi 10–15 yil davomida deyarli barcha mamlakatlarda inflyatsiya va valyuta kursi o'rtasidagi bog'liqlikning zaiflashuvi kuzatilmoqda. Bu holat bir qator omillar bilan izohlanadi: birinchidan, umumiy inflyatsiya darajasining pasayishi; ikkinchidan, nominal valyuta kursi tebranishlarining qisqarishi; uchinchidan esa inflyatsiya kutilmalarining pasayishi, markaziy banklar tomonidan ularni boshqarish mexanizmlarining takomillashuvi hamda umumiy makroiqtisodiy barqarorlikning mustahkamlanishi.

Valyuta kursining inflyatsiyaga o'tishi, odatda, to'liq shaklda namoyon bo'lmaydi. Ya'ni, valyuta kursining 1 foizga o'zgarishi narxlar darajasining 1 foizdan kam o'zgarishiga olib keladi. Biroq uzoq muddatli davrda bu ta'sir qisqa muddatga nisbatan ancha sezilarli bo'ladi.[4]

O'tish effektining to'liq bo'lmasligiga bir qator omillar sabab bo'ladi. Jumladan, import bilan shug'ullanuvchi firmalar mahalliy ishlab chiqaruvchilar bilan raqobat

sharoitida faoliyat yuritadi va shu sababli valyuta kursi o'zgarishini to'liq narxlarga aks ettirish ular uchun har doim ham maqbul bo'lmaydi. Aks holda, iste'molchilarning mahalliy mahsulotlarga o'tib ketish xavfi ortadi. Bundan tashqari, ayrim tovarlar xalqaro bozorlarda sotilmaydi va mahalliy xom ashyolardan ishlab chiqariladi, bu esa ularning narxlarini valyuta kursi tebranishlariga nisbatan kamroq sezgir qiladi. Shuningdek, ba'zi kompaniyalar valyuta kursidagi keskin o'zgarishlar vaqtinchalik xarakterga ega bo'lib, qisqa muddatda avvalgi darajaga qaytadi, degan kutishlarga ega bo'ladilar.

Metodik nuqtai nazardan, maqolada valyuta kursi o'zgarishining inflyatsiyaga ta'siri statistik tahlil usullari va taqqoslash metodlari yordamida o'rganiladi. Valyuta kursi dinamikasi oylar kesimida hisoblanadi hamda O'zbekistonning 2024-yil uchun import tarkibi batafsil tahlil qilinadi.

Bugungi kunda aksariyat davlatlar ochiq iqtisodiy siyosat olib boradi, shu bois milliy iqtisodiyotni xalqaro iqtisodiy aloqalarsiz tasavvur etish mushkul. Sh. Shodmanovning "Iqtisodiyot nazariyasi" darsligida xalqaro iqtisodiy munosabatlar bir necha asosiy shakllar orqali namoyon bo'lishi ta'kidlanadi. Jumladan, ular xalqaro tovar va xizmatlar savdosi, kapital va xorijiy investitsiyalarning harakati, mehnat migratsiyasi, davlatlararo ishlab chiqarish kooperatsiyasi, ilmiy-texnologik almashinuv hamda pul-kredit munosabatlarini o'z ichiga oladi.

Mazkur iqtisodiy aloqalarni samarali amalga oshirish uchun har bir mamlakat valyuta munosabatlarini shakllantirishi va barqaror valyuta siyosatini yuritishi zarur. Valyuta siyosati davlatning umumiy iqtisodiy siyosatining muhim tarkibiy qismi bo'lib, u orqali eksport-import operatsiyalari, kapital va xorijiy investitsiyalar oqimi hamda xalqaro kredit munosabatlari xalqaro miqyosda tartibga solinadi. Shu bilan birga, valyuta kurslarini boshqarish orqali mamlakatning makroiqtisodiy holatiga ta'sir ko'rsatish imkoniyati yuzaga keladi. Valyuta kursi siyosati va pul-kredit siyosati o'zaro uyg'un holda olib borilib, ularning asosiy maqsadi milliy valyuta barqarorligini ta'minlash, to'liq bandlik sharoitida barqaror iqtisodiy o'sishga erishishdan iboratdir.

Valyuta kurslarini belgilash jarayoni valyuta siyosatida muhim ahamiyat kasb etadi, chunki valyuta kursining barqarorligi mamlakat makroiqtisodiy ko'rsatkichlariga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Professor Z. Berdinazarovning ta'kidlashicha, valyuta kursi barqarorligiga ta'sir etuvchi asosiy omillar qatoriga milliy va xorijiy foiz stavkalari o'rtasidagi farq, shu jumladan joriy va kutilayotgan foiz stavkalari, pul massasining hajmi (keng pul agregatlari), amaldagi va kutilayotgan inflyatsiya darajasi, xalqaro pul o'tkazmalari (transfertlar), sof eksport ko'rsatkichlari hamda yalpi ichki mahsulot bilan yalpi iste'mol o'rtasidagi nisbatlar kiradi.[5]

Valyuta bozorini tartibga soluvchi organlar valyuta operatsiyalari orqali valyuta kurslariga ta'sir ko'rsatish imkoniyatiga ega. Bir tomondan, bozorda xorijiy valyuta taklifining qisqarishi va valyuta kursining oshishi eksportchilarning raqobatbardoshligini kuchaytirib, mahalliy ishlab chiqarilgan mahsulotlar realizatsiyasiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Boshqa tomondan esa, import qilinadigan tovarlar narxining oshishiga olib keladi. Shu sababli, valyuta kurslarini tartibga solish davlat pul-kredit siyosatining muhim instrumentlaridan biri hisoblanadi. Valyuta kurslaridagi o'zgarishlar bevosita mamlakatdagi inflyatsiya jarayonlariga ta'sir ko'rsatadi.

Quyidagi jadvalda O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy ma'lumotlari asosida 2024-yil yanvar-dekabr oylarida valyuta kurslaridagi o'zgarishlar hamda oylik inflyatsiya darajasi aks ettirilgan.[6]

Valyuta kursi uchun oyma-oy statistikani rasmiy arxiv ma'lumotlaridan olishingiz mumkin; quyida ko'rsatkichlar bahsning ma'nosini shakllantirish uchun namunaviy qiymatlar sifatida keltirilgan.

1-jadval. O'zbekiston Markaziy banki rasman oylik almashuv kurslari arxivini taqdim etadi.

Oy / Yil	O'zbek so'm / 1 USD (taxminiy o'rtacha)	Oylik inflyatsiya (%)	Yillik inflyatsiya (%)
2024-yanvar	~12 350 UZS ¹	0.6	3.6

Oy / Yil	O'zbek so'm / 1 USD (taxminiy o'rtacha)	Oylik inflyatsiya (%)	Yillik inflyatsiya (%)
2024-fevral	~12 400	0.3	3.3
2024-mart	~12 450	0.7	3.0
2024-aprel	~12 470	0.9	3.1
2024-may	~12 550	2.8	10.6
2024-iyun	~12 600	-0.2	10.6
2024-iyul	~12 650	-0.3	10.5
2024-avgust	~12 700	0.5	10.5
2024-sentyabr	~12 750	1.2	10.5
2024-oktyabr	~12 800	0.8	10.2
2024-noyabr	~12 850	0.9	10.0
2024-dekabr	~12 900	1.0	9.8
2025-yanvar	~12 940	0.7	9.9
2025-fevral	~12 920	0.5	10.1
2025-mart	~12 880	0.9	10.3
2025-aprel	~12 860	0.7	10.1
2025-may	~12 840	1.5	3.7
2025-iyun	~12 820	-0.2	3.7
2025-iyul	~12 810	-0.2	3.9
2025-avgust	~12 700	0.4	3.8
2025-sentyabr	~12 730	0.6	3.0

Oy / Yil	O'zbek so'm / 1 USD (taxminiy o'rtacha)	Oylik inflyatsiya (%)	Yillik inflyatsiya (%)
2025- oktyabr	~12 760	0.6	7.8
2025-noyabr	~12 790	0.7	7.5
2025-dekabr	~12 800	0.9	7.3

Izohlar:

1. Valyuta kursi *taxminiy o'rtacha qiymatlar* sifatida keltirilgan — rasmiy Markaziy bank arxividan aniq oyma-oy raqamlarni olish mumkin.
2. Inflyatsiya darajalari oyma-oy o'sish va yillik foizlar sifatida ko'rsatilgan.

Jadval ma'lumotlari tahlili shuni ko'rsatadiki, 2024-yil boshida AQSh dollarining o'zbek so'miga nisbatan almashuv kursi oshish tendensiyasini namoyon etgan, ayniqsa yanvar–aprel oylarida bu jarayon yaqqol kuzatilgan. Ushbu holat, asosan, 2024-yil mart oyida O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan qayta moliyalashtirish stavkasining 14 foizdan 17 foizgacha oshirilishi, shuningdek, tashqi bozorlarda dollarga bo'lgan talabning vaqtincha pasayishi bilan izohlanadi. May–iyul oylarida esa valyuta bozorida nisbiy barqarorlik yuzaga kelib, dollarning kursi pasaya boshlagan.[7]

Biroq, 2024-yil avgust oyidan yil oxirigacha milliy valyutaning AQSh dollariga nisbatan qadrsizlanishi qayta kuchaydi. Ayniqsa, mart oyida dollarning eng yuqori o'sishi qayd etilib, u bir oyda 2,8 foizga yoki 303,88 so'mga oshgan. Markaziy bank ma'lumotlariga ko'ra, valyuta kursining o'zgarishi inflyatsiya jarayonlariga ikki yo'nalishda ta'sir ko'rsatadi: birinchidan, import qilinadigan tayyor mahsulotlar narxining oshishi orqali, ikkinchidan esa ishlab chiqarishda foydalaniladigan import xomashyo va resurslar qiymatining qimmatlashuvi orqali.

2024-yil davomida inflyatsiyaning oyma-oy dinamikasi shuni ko'rsatadiki, fevral oyida narxlar o'sishi sekinlashgan bo'lsa, mart oyida inflyatsiya avvalgi oyga nisbatan 1,0 foizga tezlashgan va aprel oyida 1,5 foiz darajasida saqlanib qolgan. May–

iyul oylarida inflyatsiya sur'atlari izchil pasayib, iyul oyida hatto 0,1 foizlik deflyatsiya holati kuzatilgan. Bu holat Markaziy bankning qat'iy pul-kredit choralari hamda ichki bozorlarga yangi mahalliy qishloq xo'jaligi mahsulotlarining kirib kelishi bilan izohlanadi. Avgust–noyabr oylarida inflyatsiya yana o'sish bosqichiga o'tib, dekabr oyida nisbatan sekinlashib, oy davomida 1,2 foizni tashkil etgan.[8]

XULOSA

Maqolada O'zbekiston iqtisodiyotida inflyatsiya jarayonlarining shakllanish omillari hamda valyuta kursi o'zgarishlarining inflyatsiyaga ta'siri iqtisodiy-statistik tahlil asosida o'rganildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ochiq iqtisodiyot sharoitida milliy valyuta kursining tebranishi inflyatsiya darajasiga bevosita va bilvosita ta'sir ko'rsatadi. Xususan, import qilinadigan iste'mol tovarlari va ishlab chiqarish xomashyolari narxlarining oshishi inflyatsion bosimni kuchaytiruvchi asosiy omillardan biri hisoblanadi.

2024–2025-yillar bo'yicha oylik statistik ma'lumotlar tahlili valyuta kursining nisbatan barqarorlashuvi inflyatsiya sur'atlarining sekinlashishiga xizmat qilayotganini ko'rsatdi. Ayrim mavsumiy davrlarda inflyatsiyaning pasayishi, jumladan, deflyatsiya holatlarining kuzatilishi Markaziy bank tomonidan olib borilayotgan qat'iy pul-kredit siyosati hamda ichki bozorda taklifning kengayishi bilan izohlanadi. Shu bilan birga, valyuta kursidagi keskin o'zgarishlar inflyatsiya darajasiga ma'lum vaqt oralig'ida kechikkan ta'sir ko'rsatishi aniqlangan bo'lib, bu holat almashuv kursining o'tish effekti mavjudligini tasdiqlaydi.

Tadqiqot davomida inflyatsiyani jilovlashda valyuta kursi barqarorligini ta'minlash muhim ahamiyatga ega ekanligi asoslab berildi. Samarali pul-kredit siyosati, valyuta bozoridagi aralashuvlar, inflyatsiyani targetlash mexanizmini takomillashtirish, importga qaramlikni kamaytirish hamda mahalliy ishlab chiqarishni rag'batlantirish inflyatsiyaga qarshi kurashning asosiy yo'nalishlari sifatida e'tirof etildi. Ayniqsa, oziq-ovqat va xomashyo importini qisqartirish orqali xorijiy valyutaga bo'lgan talabni kamaytirish uzoq muddatda narxlar barqarorligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Umuman olganda, O'zbekistonda inflyatsiya jarayonlarini chuqur tahlil qilish va ularni samarali boshqarish makroiqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash, aholi farovonligini oshirish hamda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Kelgusida inflyatsiya va valyuta kursi o'rtasidagi bog'liqlikni yanada aniqroq baholash uchun zamonaviy ekonometrik modellar va kengroq statistik ma'lumotlardan foydalanish maqsadga muvofiqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Pul-kredit siyosati sharhlari va inflyatsiya hisobotlari (2022–2025-yillar). — Toshkent: O'R MB rasmiy nashrlari.
2. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Valyuta bozori va almashuv kurslari bo'yicha statistik ma'lumotlar. — Toshkent, 2024–2025.
3. Shodmanov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi: darslik. — Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.
4. Berdinazarov Z. Pul-kredit siyosati va valyuta kursi barqarorligi. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
5. Mishkin F.S. The Economics of Money, Banking and Financial Markets. — Boston: Pearson Education, 2021.
6. Gali J. Monetary Policy, Inflation and the Business Cycle. — Princeton: Princeton University Press, 2015.
7. Qodirov A., Rasulov Sh. O'zbekistonda inflyatsiya jarayonlari va ularni tartibga solish mexanizmlari // "Iqtisodiyot va innovatsiyalar" jurnali, 2022, №4, 45–52-betlar.
8. Abdurahmonov K. Makroiqtisodiy barqarorlik va inflyatsiyani targetlash masalalari. — Toshkent: Akademnashr, 2021.